

لاوان پێشه‌نگی گۆران له کۆمه‌نگاکان و لاوه‌کانی کوردیش تا ئیستا له‌ خه‌و ماون ... قه‌هرمان عوسمان دۆله‌مه‌ری

پێشکه‌وتنه‌کانی سه‌ده‌ی رابردوو له‌ ئه‌مه‌ریکا و ئه‌وروپا و ده‌وله‌تانی جیهانی یه‌که‌م هاوکات له‌ دوا‌ی دژواری و سه‌ختی زۆر به‌ ئامانج گه‌یشته‌، هه‌موو ئه‌و وه‌لاتانه‌ی که‌ ئیستا به‌ جیهانی یه‌که‌م و به‌ پێشه‌نگی دیموکراتیه‌ت و مافه‌کانی مرۆف داده‌نرێن، به‌ر له‌ سه‌ده‌یه‌ک که‌متر ئه‌م ده‌وله‌تانه‌ پێچه‌وانه‌ی واقعی ئه‌مرۆ بوون، شۆرشێ فه‌ره‌نسای دایکی دیموکراتیه‌ت، فه‌ره‌نسای ورده‌ ورده‌ به‌ره‌و دیموکراتیه‌ت برد و بووه‌ فه‌ره‌نسای ئه‌مرۆ، ئه‌و شۆرشه‌ بوو که‌ ره‌نگدانه‌وه‌ی نه‌ک ته‌نها له‌ سه‌ر فه‌ره‌نسا بوو به‌لکو هه‌موو دونه‌ی گرتوه‌وه‌ و به‌ یه‌که‌مین شۆرشێ دیموکراتی ناوزه‌دکرا.

به‌لام ئه‌وه‌ی لێره‌دا مه‌به‌ستمانه‌ ئه‌وه‌یه‌ که‌ بزانی هۆکاری ئه‌م گۆرانه‌ له‌ جیهاندا چی یه‌ چ شتی‌ک ئه‌م گۆرانانه‌ دروست ده‌کات؟ پیم وایه‌ هۆکاره‌کان زۆربه‌یان بۆ کرانه‌وه‌ی بیری مرۆف و به‌لاوبوونه‌وه‌ی خوینده‌واری ده‌گرینه‌وه‌، چونکه‌ به‌لاوبوونه‌وه‌ی خوینده‌واری و فراوان بوونی بیری مرۆف وا له‌ ئینسان ده‌کات که‌ هه‌ست به‌ که‌م و کورتیه‌کان بکات چونکه‌ (هه‌بوونی که‌م و کورتی به‌س نیه‌ بۆ دروست بوونی گۆرانکاری به‌لکو هه‌ست کردن به‌ که‌موکورتیه‌کان گۆران دروست ده‌کات) و ئه‌م هه‌ستکردنه‌ش به‌ که‌م و کورتیه‌کان وا له‌ مرۆف ده‌کات پینگاف به‌هاوێژیت و به‌ دوا‌ی چاره‌سه‌ری گونجاو و هۆکاری نه‌هێشتنی که‌م و کوریه‌کاندا بگه‌ریت، تا ئیره‌ راسته‌ به‌لام ده‌بیت وه‌لامی ئه‌م پرسیاره‌ش بده‌ینه‌وه‌ که‌ مرۆف له‌ چ ته‌مه‌نی‌ک ئه‌مه‌ی لێچاوه‌روان ده‌کریت که‌ به‌ دوا‌ی خویند و کرانه‌وه‌ی بیری خۆی بکه‌وێت؟

بیگومان هزری مرۆف له‌ دوا‌ی گه‌یشتنی به‌ لێهاتووی ته‌واو زۆر له‌ بار ده‌بیت بۆ وه‌رگرتنی زانیاری و لێکدانه‌وه‌ی ته‌واوی ئه‌و زانیارانه‌ی که‌ پێی ده‌کات و دُنیا بوون له‌ به‌که‌لکی و بیکه‌لکی زانیاریه‌کان. که‌واته‌ له‌ ته‌مه‌نی ((18 سالی مرۆف ده‌بیت هه‌ولێ ده‌وله‌مه‌ند کردنی هزری بدات ئه‌ویش به‌ خویندنه‌وه‌ی به‌رده‌وام و هایداربوونی به‌رده‌وام له‌ گۆرانکاریه‌کانی جیهان و ناوچه‌که‌ به‌تایبه‌تی، دواتر تووپیژیکێ هوشیار و ئاگیان لێدیده‌ به‌ره‌م که‌ باشترین چه‌کی به‌رگری ده‌بن له‌ ولاته‌که‌ی خۆیان و چاویکی هه‌رده‌م کراوه‌ ده‌بن بۆ بینینی که‌م و کورتیه‌کان و گه‌رانده‌وه‌ی کۆمه‌نگا له‌ هه‌لدیر بۆ ریگیه‌کی راست، ئه‌مانه‌ش بیجگه‌ له‌ لاوان تووپیژیکێ تر نین، نمونه‌ش زۆرن که‌ چۆن لاوان باسکی به‌هیزی گۆرانکاری بوون له‌ زۆربه‌ی وه‌لاتانی دونه‌ی و ئیستا هه‌میشه‌ هیزیکی فیشاری چاوه‌روان بۆ به‌رگری له‌ ئامانجه‌ نه‌ته‌وه‌یه‌کانیان، بۆ نمونه‌ فشاری قوتابیانی کۆریای باشوور له‌ سه‌ر حکومه‌تی کۆریای باشوور دوا‌ی شه‌ری چه‌ندین سالی کۆریا و ژاپۆن و شه‌ری ناوخۆ، وه‌لاتیان به‌ره‌و کۆریای ئه‌مرۆ برد... هتد.

نمونه‌ی یه‌کجار زۆر له‌م باره‌وه‌ هه‌ن که‌ لاوان چۆن بوونه‌ته‌ پریدی‌ک بۆ په‌رینه‌وه‌ی وه‌لات به‌ره‌و شارستانیه‌ت.

به‌لام ئه‌گه‌ر بێت و به‌راوردیکێ لاوانی خۆمان بکه‌ین له‌گه‌ڵ لاوانی وه‌لاتانی تر بۆمان ده‌رده‌که‌وێت که‌ هێشتا زۆرمان ماوه‌ هه‌ست به‌ که‌م و کوریه‌کان بکه‌ین، خویندنی زانکۆ له‌گه‌ڵ ریزم بۆ زانکۆ و قوتابیان بۆته‌ جووره‌ کات به‌سه‌ربردنی‌ک بۆ زۆربه‌ی قوتابیان له‌وانه‌یه‌ زۆربه‌ی قوتابیانی زانکۆ ئه‌وه‌نده‌ی به‌ دوا‌ی گه‌شت و ئاهه‌گ و کات به‌سه‌ر بردن بن ئه‌وه‌نده‌ به‌ دوا‌ی ده‌وله‌مه‌ند کردنی بوواری مه‌عریفی خۆیان نه‌بن، نازانم ئه‌بیت چ شتی‌ک چاوه‌رێ بکریت له‌ وه‌لاتنی‌ک که‌ مه‌کوویی زانست و زانیاری و پێشکه‌وتنی وه‌لات حالی ئه‌م حاله‌ بێت؟ ئاخۆ ده‌بیت کی به‌رپرسیار بێت؟ به‌ بۆچونی خۆم ئۆبالی له‌ ئه‌ستۆی زانکۆ و قوتابیاندایه‌ به‌لام زۆربه‌ی ئۆباله‌که‌ ده‌که‌وێته‌ ئه‌ستۆی قوتابیان چونکه‌ ئه‌مان ده‌توانن به‌ خویندنه‌وه‌ی سه‌رچاوه‌ی زیاتر له‌ سه‌ر ئه‌و مه‌نه‌جه‌ی که‌ دیکوین ته‌واو خۆیان له‌و بواره‌

ئهو نووسینانه‌ی له‌ کوردستان نیت دا بلاوده‌کرینه‌وه‌، بېروبوچوونی خاوه‌نه‌که‌یه‌تی کوردستان نیت لێی به‌رپرسیار نییه‌.

